
29

Wet van 11 december 1989 tot wijziging van de Pensioen- en spaarfondsenwet, de Algemene burgerlijke pensioenwet en de Spoorwegpensioenwet (regeling medezeggenschap bij pensioenfondsen)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is wettelijke maatregelen te nemen met betrekking tot de medezeggenschap van deelnemers en gewezen deelnemers in pensioenfondsen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Pensioen- en spaarfondsenwet (Stb. 1981, 18)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

Toegevoegd wordt een vierde lid, luidende:

4. Bij het vervullen van zijn taak zorgt het bestuur van een pensioenfonds er voor dat alle belanghebbenden zich door het bestuur op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

B

Na artikel 6 worden vier nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 6a

1. Het bestuur van een bedrijfspensioenfonds is verplicht over te gaan tot het instellen van een deelnemersraad indien dit wordt verzocht door één of meer verenigingen die samen binnen het fonds tenminste een ledental hebben van 5% van het totale aantal van de in het fonds deelnemende werknemers en de gewezen deelnemers en hun pensioengerech-

tigde nagelaten betrekkingen. In de deelnemersraad moeten de verenigingen van de in het fonds deelnemende werknemers en van de gewezen deelnemers en hun pensioengerechtigde nagelaten betrekkingen evenredig aan hun ledentallen binnen het fonds zijn vertegenwoordigd.

2. Het bestuur van een ondernemingspensioenfonds is verplicht over te gaan tot het instellen van een deelnemersraad indien dit wordt verzocht door tenminste 5% van de personen die behoren tot de in het fonds deelnemende werknemers en de gewezen deelnemers en hun pensioengerechtigde nagelaten betrekkingen. In de deelnemersraad moeten de in het fonds deelnemende werknemers en de gepensioneerden evenredig zijn vertegenwoordigd. Op grond van door het bestuur van het fonds vast te stellen criteria kunnen daarnaast ook één of meer vertegenwoordigers van gewezen deelnemers met premievrije aanspraken op ouderdomspensioen in de deelnemersraad zitting hebben.

Artikel 6b

1. De deelnemersraad, bedoeld in het eerste en het tweede lid van artikel 6a, adviseert het bestuur van het fonds gevraagd of uit eigen beweging over aangelegenheden die het fonds betreffen, maar in ieder geval over elk voorgenomen besluit van het bestuur tot:

- a. het nemen van maatregelen van algemene strekking;
- b. wijziging van de statuten en reglementen van het fonds;
- c. vaststelling van het jaarverslag, de begroting en de bescheiden bedoeld in de artikelen 10 en 11 voorzover voor het fonds van toepassing;
- d. wijziging van de hoogte van ingegane pensioenen indien toepassing wordt gegeven aan het gestelde in artikel 7, eerste lid, onderdeel i;
- e. het verlenen van toeslagen hoe ook genaamd of het aanbrengen van wijziging daarin voorzover die besluiten niet reeds onder onderdeel b vallen of verband houden met een toezegging neergelegd in een statutaire of reglementaire bepaling van het fonds;
- f. gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds;
- g. liquidatie van het fonds.

2. Het advies van de deelnemersraad moet op een zodanig tijdstip worden gevraagd dat het van wezenlijke invloed kan zijn op de in het eerste lid bedoelde door het bestuur te nemen besluiten.

3. Het bestuur van het fonds en de deelnemersraad komen tenminste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur of de deelnemersraad overleg wenselijk acht.

4. Het bestuur van het fonds is verplicht desgevraagd aan de deelnemersraad tijdig alle inlichtingen en gegevens te verstrekken, die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft. De inlichtingen worden desgevraagd schriftelijk verstrekt.

Artikel 6c

1. Het bestuur van het fonds deelt de deelnemersraad zo spoedig mogelijk schriftelijk mee of het een ontvangen advies inzake de in artikel 6b, eerste lid, bedoelde aangelegenheden niet of niet geheel volgt. De deelnemersraad wordt tevens schriftelijk meegedeeld waarom het advies niet of niet geheel wordt gevolgd. Dit dient eveneens te geschieden ten aanzien van een advies van een minderheid van de deelnemersraad.

2. Indien de deelnemersraad of een gedeelte van tenminste 10% van de leden van de deelnemersraad van oordeel is dat het bestuur bij een aangelegenheid als bedoeld in het eerste lid de belangen van belanghebbers niet op evenwichtige wijze behartigt kan de deelnemersraad of bedoeld gedeelte van de deelnemersraad een klacht indienen bij de

Verzekeringskamer. De klacht wordt binnen een maand nadat de deelnemersraad is meegedeeld in hoeverre het advies wordt gevolgd, volgens door de Verzekeringskamer te stellen regels ingediend. Die regels, welke de goedkeuring behoeven van Onze Minister, worden in de Staatscourant bekend gemaakt.

3. De Verzekeringskamer geeft zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen een jaar na dagtekening van de klacht, een oordeel.

4. Nadat de Verzekeringskamer een oordeel heeft gegeven stelt zij het bestuur van het fonds en de deelnemersraad hiervan onverwijld in kennis.

5. Indien de klacht door de Verzekeringskamer geheel of gedeeltelijk gegrond is verklaard is het bestuur verplicht om binnen zes maanden na dagtekening van de kennisgeving bedoeld in het vierde lid aan de Verzekeringskamer zijn zienswijze op het oordeel van de Verzekeringskamer te berichten.

Artikel 6d

Door middel van een besluit van het bestuur van het fonds kunnen aan de deelnemersraad verdere bevoegdheden dan de in deze wet genoemde worden toegekend. Een zodanig besluit wordt schriftelijk vastgelegd en behoeft de instemming van de deelnemersraad.

C

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt onderdeel g vervangen door:

g. de wijze, waarop de bestuursleden en – indien krachtens het eerste of tweede lid van artikel 6a de verplichting tot instelling van een deelnemersraad bestaat – de leden van de deelnemersraad worden aangewezen;

2. Aan artikel 7 wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Het is niet toegestaan in de statuten en reglementen van een pensioenfonds bepalingen op te nemen die het bestuurslidmaatschap onmogelijk maken op grond van de hoedanigheid van gewezen deelnemer.

D

In artikel 23, tweede lid, wordt na de eerste volzin een nieuwe volzin ingevoegd, luidende: De Verzekeringskamer kan ook de door Ons aangewezen centrale organisaties van andere belanghebbenden en organisaties van andere belanghebbenden behorende tot door Ons aangewezen categorieën op de hoogte stellen van haar opmerkingen. Tevens worden de woorden «de eerste volzin» vervangen door: de eerste en tweede volzin.

E

In artikel 29 wordt in de eerste volzin tussen «6,» en «7,» ingevoegd: 6a,.

ARTIKEL II

De Algemene burgerlijke pensioenwet (Stb. 1986, 540)² wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel L 2 wordt als volgt gewijzigd:

Toegevoegd wordt een negende lid, luidende:

9. Bij het vervullen van zijn taak zorgt het bestuur er voor dat alle belanghebbenden zich door het bestuur op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

B

Na artikel L 6 worden vier nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel L 6a

1. Het bestuur is verplicht over te gaan tot het instellen van een deelnemersraad indien dit wordt verzocht door de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken of door de organisaties van gepensioneerden, die pensioen ten laste van het fonds genieten. In de deelnemersraad moeten de in de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken vertegenwoordigde centrales van verenigingen van ambtenaren en de genoemde organisaties van gepensioneerden evenredig aan de in aanmerking te nemen ledentallen zijn vertegenwoordigd. Overeenkomstig door Onze Minister te stellen regels kunnen ook één of meer vertegenwoordigers van de gewezen ambtenaren in de deelnemersraad zitting hebben.

2. Onze Minister bepaalt welke organisaties van gepensioneerden onder meer gelet op het aantal leden dat zij vertegenwoordigen als representatief kunnen worden aangemerkt en als zodanig in aanmerking komen voor het doen van het in het eerste lid bedoelde verzoek, alsmede voor de vertegenwoordiging in de deelnemersraad. Onze Minister bepaalt tevens welke categorieën van leden van de centrales van verenigingen van ambtenaren en van de organisaties van gepensioneerden voor de verdeling van het aantal zetels van de deelnemersraad in aanmerking komen.

3. Onze Minister kan, de Verzekeringskamer gehoord, van het bepaalde in het eerste lid ontheffing verlenen, indien de in de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken vertegenwoordigde centrales van verenigingen van ambtenaren en de in het vorige lid bedoelde organisaties van gepensioneerden hem dat unaniem verzoeken.

Artikel L 6b

1. De deelnemersraad, bedoeld in het eerste lid van artikel L 6a, adviseert het bestuur gevraagd of uit eigen beweging over aangelegenheden die het bestuur en het beheer van het fonds betreffen. In ieder geval vraagt het bestuur de deelnemersraad advies inzake:

- a. voorgenomen besluiten van algemene strekking door of vanwege het bestuur ter uitvoering van deze wet te nemen;
- b. voorgenomen besluiten tot vaststelling van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag van het fonds;
- c. de in artikel L 12 bedoelde actuariële balans alsmede het jaarlijkse actuariële verslag betreffende het fonds en de verklaring van een accountant als bedoeld in artikel L 10;
- d. voorgenomen overdracht van wiskundige reserves bij collectieve uittreding uit het fonds.

2. Het advies van de deelnemersraad moet op een zodanig tijdstip worden gevraagd dat het van wezenlijke invloed kan zijn op de in het eerste lid bedoelde door het bestuur te nemen besluiten.

3. Het bestuur en de deelnemersraad komen tenminste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur of de deelnemersraad overleg wenselijk acht.

4. Het bestuur is verplicht desgevraagd aan de deelnemersraad tijdig alle inlichtingen en gegevens te verstrekken, die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft. De inlichtingen worden desgevraagd schriftelijk verstrekt.

Artikel L 6c

1. Het bestuur deelt de deelnemersraad zo spoedig mogelijk schriftelijk mee of het een ontvangen advies inzake de in artikel L 6b, eerste lid, bedoelde aangelegenheden niet of niet geheel volgt. De deelnemersraad wordt tevens schriftelijk meegedeeld waarom het advies niet of niet geheel wordt gevolgd. Dit dient eveneens te geschieden ten aanzien van een advies van een minderheid van de deelnemersraad.

2. Indien de deelnemersraad of een gedeelte van tenminste 10% van de leden van de deelnemersraad van oordeel is dat het bestuur bij een aangelegenheid als bedoeld in het eerste lid de belangen van belanghebbenden niet op evenwichtige wijze behartigt kan de deelnemersraad of bedoeld gedeelte van de deelnemersraad een klacht indienen bij de Verzekeringskamer. De klacht wordt binnen een maand nadat de deelnemersraad is meegedeeld in hoeverre het advies wordt gevolgd, volgens door de Verzekeringskamer te stellen regels ingediend. Die regels, welke de goedkeuring behoeven van Onze Minister, worden in de Staatscourant bekend gemaakt.

3. De Verzekeringskamer geeft zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen een jaar na dagtekening van de klacht, een oordeel.

4. Nadat de Verzekeringskamer een oordeel heeft gegeven stelt zij het bestuur van het fonds en de deelnemersraad hiervan onverwijld in kennis.

5. Indien de klacht door de Verzekeringskamer geheel of gedeeltelijk gegrond is verklaard is het bestuur verplicht om binnen zes maanden na dagtekening van de kennisgeving bedoeld in het vierde lid aan de Verzekeringskamer zijn zienswijze op het oordeel van de Verzekeringskamer te berichten.

Artikel L 6d

Door middel van een besluit van het bestuur kunnen aan de deelnemersraad verdere bevoegdheden dan de in de wet genoemde worden toegekend. Een zodanig besluit wordt schriftelijk vastgelegd en behoeft de instemming van de deelnemersraad.

C

In artikel L 23, tweede lid, wordt in de eerste volzin na «Ambtenarenzaken» ingevoegd: en de organisaties van gepensioneerden bedoeld in artikel L 6a, tweede lid,. In de tweede volzin van dit lid wordt het woord «organisatie» vervangen door: organisaties.

ARTIKEL III

De Spoorwegpensioenwet (Stb. 1986, 541)¹ wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel L 5 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel L 5a

1. De Raad van toezicht is verplicht over te gaan tot het instellen van een deelnemersraad indien dit wordt verzocht door de Koördinatie Spoorweg Vakorganisaties, bedoeld in het R.D.V., of door de organisaties van gepensioneerden, die pensioen ten laste van het fonds genieten. In de deelnemersraad moeten de in de Koördinatie Spoorweg Vakorganisaties vertegenwoordigde organisaties en de genoemde organisaties van gepensioneerden evenredig aan hun ledentallen binnen het fonds zijn vertegenwoordigd. Overeenkomstig door de Hoofddirectie N.S. te stellen regels kunnen ook één of meer vertegenwoordigers van de gewezen deelgenoten in de deelnemersraad zitting hebben.

2. De Hoofddirectie N.S. bepaalt welke organisaties van gepensioneerden onder meer gelet op het aantal leden dat zij vertegenwoordigen als representatief kunnen worden aangemerkt en als zodanig in aanmerking komen voor het doen van het in het eerste lid bedoelde verzoek, alsmede voor de vertegenwoordiging in de deelnemersraad.

3. Onze Minister kan, de Verzekeringskamer gehoord, van het bepaalde in het eerste lid ontheffing verlenen, indien de in de Koördinatie Spoorweg Vakorganisaties vertegenwoordigde organisaties en de in het vorige lid bedoelde organisaties van gepensioneerden hem dat unaniem verzoeken.

Artikel L 5b

1. De deelnemersraad, bedoeld in het eerste lid van artikel L 5a, adviseert de Raad van toezicht gevraagd of uit eigen beweging over aangelegenheden die het bestuur en het beheer van het fonds betreffen. In ieder geval vraagt de Raad van toezicht de deelnemersraad advies inzake:

a. voorgenomen besluiten van algemene strekking door de raad of de directie ter uitvoering van deze wet te nemen;

b. voorgenomen besluiten tot vaststelling van de jaarrekening en het jaarverslag van het fonds;

c. de in artikel L 13 bedoelde actuariële balans alsmede de verklaring van een accountant als bedoeld in artikel L 6;

d. voorgenomen overdracht van wiskundige reserves bij collectieve uittreding uit het fonds.

2. Het advies van de deelnemersraad moet op een zodanig tijdstip worden gevraagd dat het van wezenlijke invloed kan zijn op de in het eerste lid bedoelde door de Raad van toezicht of de directie te nemen besluiten.

3. De Raad van toezicht deelt de deelnemersraad zo spoedig mogelijk schriftelijk mee of hij een ontvangen advies inzake de in het eerste lid bedoelde aangelegenheden niet of niet geheel volgt. De deelnemersraad wordt tevens schriftelijk meegedeeld waarom het advies niet of niet geheel wordt gevolgd. Dit dient eveneens te geschieden ten aanzien van een advies van een minderheid van de deelnemersraad.

4. De Raad van toezicht en de deelnemersraad komen tenminste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover de Raad van toezicht of de deelnemersraad overleg wenselijk acht.

5. De Raad van toezicht is verplicht desgevraagd aan de deelnemersraad tijdig alle inlichtingen en gegevens te verstrekken, die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft. De inlichtingen worden desgevraagd schriftelijk verstrekt.

6. Door middel van een besluit van de Raad van toezicht kunnen aan de deelnemersraad verdere bevoegdheden dan de in deze wet genoemde worden toegekend. Een zodanig besluit wordt schriftelijk vastgelegd en behoeft de instemming van de deelnemersraad.

ARTIKEL IV

De statuten en reglementen van een voor de datum van inwerking-treding van deze wet opgericht pensioenfonds dat onder de werking van de Pensioen- en spaarfondsenwet valt, moeten binnen een jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wet aan het in deze wet bepaalde voldoen.

ARTIKEL V

1. Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

2. Vier jaren na de inwerkingtreding van deze wet stelt Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te zamen met Onze Minister van Binnenlandse Zaken een onderzoek in naar de wijze waarop de bepalingen van deze wet zijn toegepast. In dat onderzoek worden in ieder geval betrokken de bevindingen van leden van besturen van pensioenfondsen en leden van deelnemersraden alsmede van de betrokken organisaties.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 11 december 1989

Beatrix

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
E. ter Veld

De Minister van Binnenlandse Zaken,
I. C. Dales

Uitgegeven de *achttiende* januari 1990

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II, 1984/85, 1986/87, 1987/88, 1988/89, 1989/90, 19 008 Hand. II, 1987/88 blz. 2997-3022; 3025-3043; 3165-3187; 1988/89 blz. 6229-6239; 6272-6273; 6276 Kamerstukken I, 1988/89, 19 008 (253, 253a, 253b, 253c, 253d) Hand. I, 1988/89, blz. 1311-1316; 1321-1328

¹ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 februari 1988, Stb. 77

² Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 oktober 1989, Stb. 492